

SHTETIT

BIBLIOTEKA E

854-32

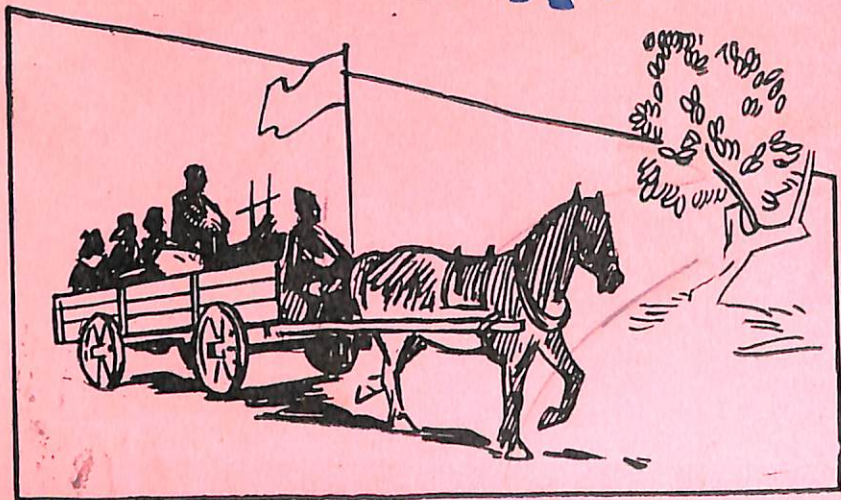
B 96

CIROKASTER

GAQO BUSHAKA

KARROCA GZMORE

85H-32
1396.

KARROCA GAZMORE

TREGIME

455

~~48862~~

LIBRARIJA E SHTETIT
PRISHTINE

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

DIKUSH U FUT NE PYLL

Kur doli nga shtëpia, Ceni i shkuan të ngjethura në trup. Bëntë ftohtë. Dëborë kishte mbuluar, si me një napë të bardhë e të ftohtë, malet, drunjtë e lartë dhe gjithë fshatin. Në dëborën që shtronte udhët e ngushta të fshatit, dukeshin një mori sjuurmësh të çrregullta njerëzish e kafshësh. Përtej xhadesë, te rrëza e malit, ngrihej një shtëllungë vigane tymi e flake, që tretej shpejt në gjinë e kulluar të qielit kaltërosh. Nga larg vinte zëri i fuqishëm i traktorit, që shkulte trurë gjete të mëdha, shumë të moçme. Ceni fërkoi duart, shtrëngoi më fort pas qafe shallin e gjatë prej leshi ngjyrë vjollce dhe nisi të vraponte arandej nga dukej zjarri. Kooperativistët po digjnin atje shkurre e gjem-

ba për të hapur tokë të re. Ceni, djali më i shkathët në shkollë, vraponte duke shtrënguar në dorë bishtin e një sopate të vogël. Kur doli në majë të bregut, shokët që e panë, i thirrën:

— Ej Cen, hajde shpejt! Të paska zënë gjumi.

Ceni vrapoi tatëpjetë bregut, për nga shokët; ata po u ndihmonin kooperativistëve për të hapur toka të reja. Në mes të shokëve të vet, Ceni dalloi dhe mësuesin kujdestar, Nexhatin.

— Mirëmëngjezi! — u tha Ceni me një frymë.

— Mirëmëngjezi! — u dëgjua nga të katër anët.

— Cen, pse u vonove? — e pyeti mësuesi.

— Më ishte thyer bishti i sopatës dhe i bëra një të ri, shoku mësues.

— Të lumtë, paske bërë bisht të mirë!

— Kur të mbarosh së preri hunjtë, na thirrë t'i marrim së bashku. Shiko zgjidh ca të drejtë, se na duhen për të rrethuar kopshtin e shkollës.

— Do të mundohem, shoku mësues. Sa mirë do të duket kur t'i lyejmë edhe me gëlqere të bardhë si dëbora.

— Mund të shkoj dhe unë me Cenin? — ju drejtua Loni mësuesit.

— Pastaj; të mbarojmë njëherë këtë punë që kemi këtu, — i tha mësuesi.

Ndërsa Ceni u nis për në pyll, mësuesi i mblodhi nxënësit pranë një trungu të madh që sapo e kishte shkukur traktori, dhe u tha:

— Ja, shikoni: duke i numëruar rrathët e këtij trungu, gjejmë se sa vjeç është.

— Tridhjetë vjeç, — thirri Teuta.

— Tamam, — pohoi mësuesi. — Rrathët e trungjeve na ndihmojnë gjithashtu edhe për të gjetur pikat e horizontit. Nga kjo anë është veriu, sepse rrathët janë më të shpeshtë, kurse nga ana e kundërt është jugu. Djathtas është lindja, ndërsa majtas perëndimi.

Fëmijët filluan të prekin me gishta vijat mavi të rrathëve të trungut. Ndërkohë, Ceni ishte futur në pyll. Frynte erë; ajo përplasej me forcë mbi lisat e gjatë e të zhveshur. Në pyll filloi të ndihej goditja e sëpatës së Ceni. Pasi punoi ndonjë orë, Ceni mblodhi ca ashkla dhe ndezi një zjarr pranë një trungu të thatë të rrëzuar nga era. Flaka e kuqe ja ngrohu duart. Nxori nga xhepi bukën dhe e vuri të thekej. Pasi nxori një copë djathë të butë si gjalpë dhe filloi të hante, në pyll hyri një njeri i veshur me një xhup të trashë, vende-vende të çjerrë. Ai po afrohej, dhe Ceni vuri re një fytyrë të verdhë, mbuluar me qime të zeza e të

dendura. Gjunjët e pantallonave i kishte të arnuar keq. Në sup mbante një sopatë. I ngrohte duart me frymë dhe pastaj i fërkonte. Nuk qe më shumë se pesë çape larg zjarrit, kur tha:

— E, mor djalë, paske ndezur zjarr?

— Po, — tha Ceni.

— Mirë ke bërë, është ftohtë. Po pse paske dalë kaq herët në pyll?

— Dua të pres ca shufra për kopshtin e shkollës, se na futen bagëtia brenda.

— Të ngrohem edhe unë ca.

— Urdhëro, — i tha Ceni dhe i liroi pak vend.

— E kini të madh kopshtin e shkollës? — pyeti i panjohuri.

— Posi, që nga kroi e gjer te ai ledhi aty përtej. Dhe e di sa mirë e mbjellim!

— Ç'mbillni në kopsht?

— Kemi mbjellë pemë, misër, zarzavate... Na, kaq të mëdhenj u bënë shalqinj të vjet! — tha Ceni duke hapur duart. — Apo nuk e kishin zemrën flakë... flakë të kuqe. E pse të mos bëhen? Apo s'u kemi sjellë pleh të mirë që nga shpellat e malit, ku verojnë bagëtia!

— Po, po, ai është pleh i mirë, — mërmëriti i panjohuri.

— Po ty, nga të kemi? — e pyeti Ceni dhe ë vështroi drejt në sy të panjohurin, i cili si-

kur u trondit nga pyetja e papritur e vogëlushit.

— Jam nga fshati S., — tha ai dhe, kokulur, vazhdoi të ngrohete duart mbi flakë. — Dua të pres ca furka të mira për pjergullën, por s'po gjej. I bëj tani në dimër, se në behar nuk na lënë punët.

Ceni dëgjonte dhe përtypte bukën në hesh-tje. I panjohuri heshti dhe ja nguli sytë me lakmi, si një ujk i uritur, copës së bukës që kishte Ceni në dorë.

Ceni, sikur ta kishte kuptuar, ja zgjati: — Merre, unë hëngra dhe në shtëpi.

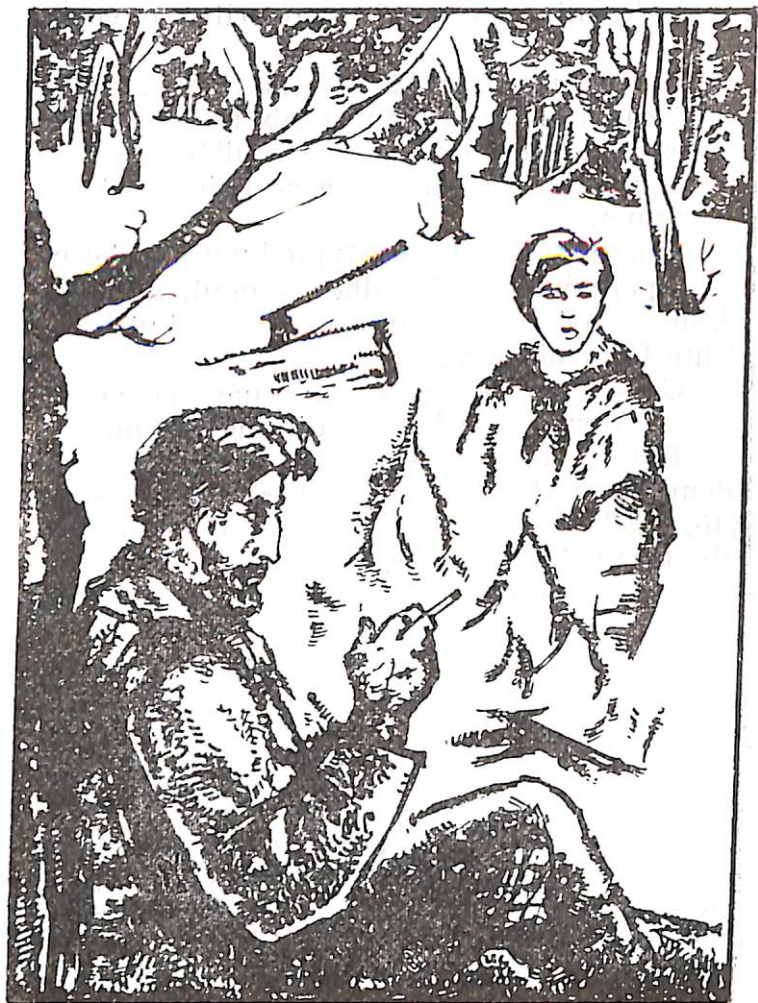
Burri e mori copën e bukës pa thënë as faleminderit dhe, sa të mbyllësh e të hapësh sytë, e gëlltiti të gjithë. Por e pa që gaboi, dhe i tha Ceni duke qeshur.

— Ika shpejt, pa vënë gjë në gojë. Na mbyten punët.

«Ksh të jetë ky?» — mendonte Ceni me vete. «Fshati S. ka pyllin e vet, pastaj... buka...»

— Po të duash edhe më bukë, shkoj të të sjell, se e kam afër shtëpinë.

— Jo! Jo! — picërroi sytë i trembur i panjohuri, ndërsa nga larg dëgjohej kënga e fshatarëve dhe e nxënësve, që punonin së bashku.

— Ç'bëhet ashtu në fshat?

— Po hapin tokë të re. Po ju, nuk hapni?

— Posi, shumë madje, shumë. Ama, ju kini fshat të bukur, — vazhdoi i panjohuri. — Sa më pëlqen! Ajo shtëpia e bardhë dhe e bukur atje, mos është e sekretarit të partisë?

— E atij është, — gënjeu Ceni.

— Po kryetari i këshillit, pranë tij e ka shtëpinë?

— Po. Ja, te ajo shtëpia atje, që ka atë gurin e madh pranë derës, — gënjeu përsëri Ceni.

— Çudi, tamam si në fshatin tonë.

I panjohuri nuk foli më. Futi dorën në xhepin e grisur dhe nxori që andej një cigare. Pastaj u kërrus për ta ndezur në prushin e kuq.

Ceni e vërejti me kujdes të panjohurin. Ai kishte ca flokë të gjatë e të zez, që futeshin thellë nën jakën e xhupit. Ashtu i përkulur, dukej tamam si ndonjë bishë e egër. Dhe, Ceni nisi të arësjetonte me vete.

«Jo, jo, ky nuk është nga fshati S.; ky flet ndryshe nga ata. Ky njeri ka ardhur të bëjë ndonjë të keqe në fshatin tonë. Është diversant!» — Kur solli ndërmend këtë fjalë, u zverdh. «Pse pyeti për sekretarin e partisë dhe për kryetarin e këshillit? Mos kërkon t'i vrasë? Mos vallë do që të lërë pa baba Yllin, Sparta-

kun? Por... unë nuk do ta lë! Po sikur të mos jetë diversant? Sa do të tallet Nasi me mua pastaj! Duhet të hetoj edhe më».

I panjohuri vazhdonte të thithte cigaren, që i dridhej midis gishtërinjve të verdhë.

— Kanë duhan të mirë këto cigaret «Partizani», — foli i panjohuri. — Do ta provosh një?

— Faleminderit, nuk e pi.

— Si të duash.

Ai nxori nga xhepi një letër dhe shënoi diçka me laps. Si e futi letrën në xhep, ju kthye Cenit.

— Shënoj ditët e punës; gjer tani kam bërë 300 ditë pune.

Ceni tundi kokën në shenjë miratimi, dhe flokët e zez, të ndarë me vizë anash, i ranë mbi ballë. Nishani i zi i dukej tani më qartë në faqen e zbetë. Ai mendonte në heshtje se si ta pyeste të panjohurin në ishte vërtet nga fshati S., apo jo. Atë çast, në kokë i erdhi një mendim, që i ndriçoi fytyrën, ashtu siç ndriçon dielli natyrën pas shiut. Fshtarët e fshatit S. kishin festë pas dy ditësh, përvjetorin e formimit të çetës së parë partizane të krahinës. Mësues Nexhati i kishte lajmëruar fëmijët e shkollës se do të shkonin dhe ata të jepnin një çfaqje